

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földműves-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 16.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 180 K, félévre 80 K,
negyedévre 40 K, egy óra 13:30 K. Egyes szám ára 2 K.

Felölős szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földműves-egyesület
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

Szemle.

Az új ipartörvényt olvasva, eszembe jut egy régi história. Nagypapánk korában történt, hogy az egyik eladósodott cideki nemesi kúria gondterhelt pater familiása nagy töprekedésbe esék afelett, hogy milyen életpályára terelje egyetlen fiúmagzatát, hogy íri módon meg is álljon. De azért valami tölságosan megse kelljen megalkodnia, robotolnia a mindennapi kenyérért. Végre hosszas fejtorés után arra a nem mindennapi, s abban az időben még rendkívül szokatlan álláspontra helyezkedék, hogy legokosabb lesz, ha a fia bankárnak képezi ki magát. Amikor gondolatának szörnyettségében időig eljutott, benyú egy látogatába érkezett bizalmas barátja, aki értesüléren a nagyszerű elhatározásáról, kézzel-lábbal igyekezik attól eltéríteni a háziaszút, mondván: Nem magyar embernek való mesterség az. Mert igaz, szent igaz, hogy beleokul idővel, különösen ha szorgalmasan utánajár dolgának, de mégsem lesz vérbeli szakember belőle. Csak olyan ez az eset, teszi hozzá, mintha te, kedves barátom, fiatal korodban elhatározad volna, hogy egérfogással keresel meg a nyeret. S ha ebben vcpültél volna meg, bizonyára ma igen ügyesen csipnéd el az egeret, de csak addig, míg meg nem jelenék egy incifneci, rongyos kis macska, a született egérfuszító, mert az egy pillanat alatt elrontaná az összes kilitásaidat. A te fiad is viheti valamire, de ha megjelenik az első hivatásos pénzügyi macska, a zsidó, abban a pillanatban vége az ő sikereinek. — Körülbelül így gondolkoztak szépapánk erről a dologról, s így engedték át annyi sok mással együtt ezt a teret is szinte kizárólagosan Israel fainak, akiknek persze hogy van e tekintetben kosszu időközön át kifejlődött ösztönös finomságu rátermettségük. De hát hogy is ne volna, mikor már az Aranybulla is megemlékezik róluk egy cikkelyben, mint akik már akkor is olyan kiváló népműzők voltak, hogy törvénnyel kellett őket a vám- és adóberletektől eltítani. — Mindez pedig, mondám, az új ipartörvény olvasása alkalmával jutott eszembe. Ez is egy olyan pálya, amitől a magyar ember még mindig indokolatlanul idegenkedék. Pedig, tessék nekem elhinni, hogy ha egyszer megbarát-korunk a gondolattal, a világ legelső iparosnépsége kerül ki belőlünk, ha megvan a hozzávaló intelligencia és az erős felszánásu acélos akarat. De míg azzal felnyeggyük rosszul tanuló gyermekeinket: — Ha megbukol, inasnak adlak! — addig nincs és nem is lesz igazi magyar iparos, értékes magyar ipar, akármilyen tökéletes törvényt szerkesszenek is össze róla.

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítinktól.)

Harding a leszerelési értekezlet alapelveiről.

Bécs, nov. 12.

(M. T. I. Magánjelentés.) Washington-ból jelentik a Neue Freue Pressének: Harding elnöke a sajtónak tett nyilatkozatában a leszerelési értekezlet alapelveiről a következőket mondotta: Nem szabad megerősíteni a pacifikus reményt a teljes leszerelés tekintetében, ha a washingtoni értekezletnek nem is lesz meg az eredménye, legalább meg fogja mutatni az általános béke akadályait és az ezért felelős személyiségeket.

Az osztrák köztársaság évfordulója.

Bécs, nov. 12.

(M. T. I. Magánjelentés.) Az osztrák köztársaság kikiáltásának harmadik évfordulóján a Reichspost a következőket írja: Az osztrák köztársaság megalakulását történelmi és politikai kuriozumnak kell tekinteni. A lap rámutat arra, hogy Ausztriában a nagy térfordulás után mégkevésbé valósult meg a remények édenkertje, mint a volt monarchia többi államaiban.

Angol polgármesterek Lloyd Georg-nál.

Bécs, nov. 12.

(M. T. I., magánjelentés.) Münchenből jelentik a Neue Freue Pressének: Londoni hírek szerint tegnap különböző városrészek polgármesterei erőszakkal igyekeztek Lloyd Georg-hoz bejutni. A miniszterelnök titkára ugyanis nekik kijelentette, hogy Lloyd George az Alsóházban tartózkodik és azt kívánja, hogy a polgármesterek, akik a munkanélküliség kérdésében óhajtottak vele beszélni, lépjenek érintkezésbe a munkaügyi miniszterrel; a polgármesterek azonban behatoltak a dolgozószobába és elégedetlenségüknek adtak kifejezést. Ezután küldöttséget indítottak az Alsóházba, melyet Lloyd George ott fogadott.

Csempész banktisztviselők.

Bécs, nov. 12.

(M. T. I. Magánjelentés.) A Neue Freue Presse értesítése szerint, az osztrák pénzügyi hatóságok vizsgálatot indítottak az Osztrák-Magyar Bank három tisztviselője ellen, akiket azzal gyanúsítanak, hogy hivatalos hollandi útjukat milliárdos csempészésre használták fel.

Végre valami.

Intézkedések a földreform végrehajtása körül.

A földnélküliek járadékirtokot kapnak s a vételárat huzában fogják törleszteni.

A régi Nagy-Magyarország helyett erre a parányi, kicsi területre, Csonka-Magyarországra szorított össze bennünket szomorú végzetünk. Ebből a kicsi földterületeiből kell nekünk kipróbálni mindent, ami megélhetésünkhöz szükséges. Kicsi földműves ország leltünk, melynek lakossága 78° 000-ban östermelő. Ezt a hatalmas arányszámot nem lehet figyelmen kívül hagyni, nem lehet egyszerűen elhallgatni. Megmaradt nemzeti vagyonunk helyes, aránylagos megosztására van tehát szükség. Ezt a megosztást kívánta szorgalmi a földreform-törvény. Azonban sajnos, azokat a nemes intenciókat, melyek a törvény megalkotásánál az illetékesek szeméi előtt lebegtek, elérni mind maig nem lehetett. Ennek ezer és egy oka volt, melyekkel már több alkalommal foglalkoztunk e lap hasábjain.

Elmondottuk, hogy szabad egyezkedéssel ezt a nemzeti életünkre, jövő boldogulásunkra annyira fontos és kiható törvényt végrehajtani nem lehet. Elmondottuk, hogy nagy akadály a végrehajtásnak, hogy a földigénylők legnagyobb része szegény ember, kik nem rendelkeznek megfelelő tőkeerővel és a gazdálkodás megkezdéséhez szükséges legprimitívebb gazdasági eszközökkel, melyeknek pedig a beszerzése ma hallatlanul magas áron lehetséges csak. Ez azután az oka annak, hogy az igényjogosultak a legtöbb helyen huzódnak a kisbérletektől, félnek a házhelyektől és inkább dolgoznak idegen birtokon biztos kereset, mint a kétes jövedelemmel járó haszonbérleten. A mezőgazdasági munkás inkább megmarad cselédnek s a nap-számos szivesebben vállal részes munkát, mintsem, hogy a megfelelő anyagiak hiányában az adósságok tengerébe süllyedjen.

Legutóbb jeleztük, hogy az elmúlt napok egyikén miniszteri tanácskozás volt a földbirtokreform helyes, célszerű és mielőbbi megoldása és végrehajtása tárgyában. A tanácskozás különösen azt a problémát igyekezett megoldani, hogy miként lehetne azoknak a földnélkülieknek, akiknek pénzüik nincs, földet juttatni. Az értekezlet megállapodott abban, hogy legsürgősebben végre fogják hajtani az ingatlan vagyonváltásról szóló törvény rendelkezéseinek azt a részét, mely az ezer holdon felüli birtokból a földbirtokváltás lefizetését természetben követeli.

Az ilyen úton az állam kezébe került földeket fogják azután a földnélküliek között szétosztani. Megvitaták azután azokat a módokat, melyekkel a földnélküliek *módozatokat, melyekkel a földnélküliek módok nélkül is hozzájuthatnának a házhelyekhez és kisbirtokokhoz.* Az értekezlet e tekintetben abban állapodott meg, hogy a legjobb expediens a földnélkülieket *járadekirtokhoz* juttatni és a vásárlási kulcsot *buzában* megállapítani.

Végre tehát komolyabban kezdik kezelni a végrehajtott körök a földreform égetően fontos és nemzeti életünkre nagy kihatású kérdését. A nemes intenciókat mi és velünk együtt sok százezeren szívesen hallják, a nehézségek elhárításában egész erőnköből, teljes lélekkel segítségére vagyunk és szolgálatára állunk mindazoknak, kik a nagy horderejű kérdés mielőbbi és kielégítő megoldásán fáradoznak. Nem kérünk osztály-kedvezményeket, hanem csak a jövő biztosítását szolgáló és egyedül garantáló nemzeti termelés érdekében, igényeinek bölcs felismerését, s általános közmegelegedésre való mielőbbi kielégítését.

A lefolyt miniszteri értekezlet reményt nyújt nekünk arra, hogy a hosszasan vajudó földreform-kérdés talán végre a megvalósulás felé fog közeledni.

D.

Rabmagyarország vezérő tanácsának kérelme

Csonkamagyarország lelkipásztoraihoz

A déli harangszó évszázadok óta a magyar dicsőséget hirdeti, emlékére a nándorférvári győzelemnek, mellyel Hunyadi János a török áradatot visszatartta és a keleti veszedelemtől a Nyugatot egyszersmindkorra megmentette.

A Nyugatot ezért a szolgálatért nem volt hálás. Ellenünk támadt és letépet. De nem lovagias ellenfélként, tisztességes fegyverrel kezében, hanem orgyilkos módjára, tényleges orgyilkosokkal, árulókkal, gyáva szerződés-szegőkkel szövethetve. Igért nekik fejedelmi bért. Nem a sajátjából, de a mi ezeréves, becsület birtokunkból. A bérecek megtették kötelességüket: — a művelt nyugat hazánk élő testéből lehasított eleven husunkkal fizetett.

És a harangok még mindig zúgnak világszerte, naponta, jelezve a napnak pályája tetőpontra érkezését, de ez a nap most már nem úgy, mint régen, Hunyadi idejében, de a mi napunk jelképe.

Zúg déiben tizenkét órákor a világ minden harangja, de már nem egyedül a magyar dicsőséget hirdeti, kihangzik belőle a hálátlanságot megbélyegző kongás is.

A magyar harangok zúgása azonban más is mondjon! A magyarok törhetetlen igyekezetét a régi dicsőség visszaszerzésére és a féktelen vágyat a bűnösök megbüntetésére.

A magyar harangszó legyen fohász az éghez Magyarország feltámadásáért és a magyarság fogalma: ezért a célért élni és halni!

Legyen naponként egy pillanat, mikor a minden népjog ellenére vont demarkációs vonalon innen és túl minden hazafiasan érző szív összedobban és egymásra talál. Legyen a déli harangszó naponként az összetartozandóság kiáltó hangja, melyből Rabmagyarország segítségét kérő fohászát hozza a szellő szárnya Csonkamagyarország lakóihoz; viszont az idegen igát nyögő magyaroknak a harangok híressék naponta a szabad magyarok kemény fogadalmát, hogy felszabadításukon csüggedetlenül dolgoznak.

Amit sokan akarnak, annak teljesülni kell!

Ha naponként lesz egy pillanat, melyben az önkényesen meghuzott határokon innen és túl fajkülönbség nélkül minden magyar összeforr érztében és vágyakozásban, ez az egy pillanat fogja uralni egész napunkat, a nap a heteket, ezek a hónapokat s akkor ebben az egy pillanatban oly erő tömörül, mely a vágy beteljesedésére évekig várni nem enged.

A lelkeket átjáró néma érzésnek mindig a lelkipásztorok voltak a hivatott hirdetői. Most is az óvek a feladat, tudatos érzéssé változtatni a milliók keblében öntudatlanul meghuzódó nemes érzéseket. Hírdessék papjaink az igét, magyarázzák meg a népnek, hogy miért sir ma Magyarországon minden harang déli tizenkét órákor.

Kérésünk hazánk összes lelkeszeihez, hogy november 13-án a trianoni békeszerződés be-cikkelyezésének évfordulóján minden szentbeszéd a csonkítatlan nagy Magyarország feltámadását szolgálja s a hívek szívében meggyújtva a lelki világosság fátylóját, azok lelki szükségletévé tegye, hogy a déli harangszó hallatára minden nap elmondják a magyar hiszek-egyvet:

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarországot feltámadásában!

Amit kérünk, az fáradságnak nem sok, hatásában kiszámíthatatlan. Huzassátok meg a harangot minden déli tizenkét órákor, mint eddig, a régi magyar dicsőség emlékére. A megszállást nyögő Rabmagyarország egyházai mást ne tegyenek, de Csonkamagyarország minden tornyában a harangozás után figyelmeztetésül három konditást mindaddig, míg a magyar hazaszeretet Rabmagyarországot Csonkamagyarországgal szabad, hatalmas, boldog, független Magyarországgá újra nem egyesítette!

Az idegen megszállás alatt nyögő
Rabmagyarország vezérő tanácsa.

Madeira.

Olvassóink érdeklődésére a B. H. alapján közöljük az alábbi cikket.

Ebben az évben múlt száz esztendeje, hogy Napoleon Szent Ilona-szigetén meghalt. És ebben az esztendőben egy másik fejedelem: IV. Károly, a magyar király válik ugyancsak egy afrikai kis szigetnek: Madeirának száműzött remetéjévé.

A szomorú történeti nevezetességgé két sziget természeti viszonyaiban nagy a különbség. Szentilona-sziget éghajlata forró, maláriás, az európai emberre veszedelmes, mert a sziget az egyenlítőnél délre, a 15-ik fok alatt fekszik és évi középhőmérséklete 21 fok.

Ezzel szemben Madeira — amely az egyenlítőnél északra, a 33. szélességi fok alatt fekszik — friss, tiszta, egészséges éghajlatu sziget, ahol tüdőbetegségek keresnek gyógyulást. Madeirán a hőmérséklet 8 és 32 fok között váltakozik.

Nincsen ott sem fagy, sem túlságosan nagy meleg. Sziklás talajánál fogva pormentes és — mivel nincsenek lápos mocsarai, sem pedig zombékos ingoványai — malária sem pusztít a szigeten. De elviselhetőbbé teszi a tartózkodást Madeirán az a körülmény is, hogy ez a 800 négyzetkilométer területű és 140.000 lakóval bíró sziget a kontinensről csupán 15 kilométernyire fekszik és Gibraltárból vagy Mogadorból rövid tengeri úton közelíthető meg. Szentilona-szigete ellenben 1900 kilométer távolságra fekszik az afrikai parttól és a 120 négyzetkilométernyi területen alig 5000 ember lakik.

Madeira-szigetnek időjárása egyenletes, az esős napok száma átlag 90 évente, a többi nap verőfényes, szélmentes, de soha sem száraz, a levegő állandóan páratelt.

A vulkanikus keletkezésű, hegyes-völgyes sziget egész területe vadregényes, érdekes. A bazalthoz hasonló, hasábo s sziklatömbök meredeken ereszkednek le a tengerbe. A sziget belsőjében lankás völgyek vonulnak a buja vegetációja domboldalak és gerincek mentén. Ezekben a kigyózó völgyekben szindús délví nővényzet pompázik. A kukoricától és búzától a cukornádig, ananászig és banánig dúsan terem itt minden melegévi növény. A cukornád bozótja váltakozik a kávéültetvények cserjésével, a terpeszkedve szétágazó pálmák mellett a karcsu, sovány ciprus feketélik, míg lent, a buja pázsitszőnyegen a magnólia, a gránátalma és a batáta tarkítja a termékeny talaju vidéket. A főváros sétaterének virágágyaiba a mirtus, a babér és a mangé pompázik.

Az édes madeira-bor szeszest tűzét csakugyan a vulkanikus talaj tűzétől kapja. A cse-nevész venyige hájtásai az olajfákra kusznak, de vannak alacsony fűkék, amelyek lugasszert faállványokra kapaszkodnak. A júliusban érő, vastaghéjú vörös bogó a júliusi melegben összeeszik, viztartalma elpárolog, de a must annál dúsabb lesz cukorban. A mustot a bogó héjával erjesztik s ebből kapják azt a bort, mely annyira hasonlatos a mi tokaji puttonyos, vagy másfás borfajtánkhoz.

Madeira a portugáloké, a szőlőtelepek legnagyobb része a portugál uralkodó családé. Madeira 60—70.000 hektoliterre rugó bormerem nem elégti ki a világhírű madeira-bor keresletét, ezért a madeira-bor egyrésze jóféle ingredenciákból készült élelmes pancsolók gyárában.

A szigetnek egy másik különlegessége a batáta növény. Ez olyanforma gyökereit hajt, mint a fekete retek. Gyökere két kiló súlyúra is megnő és sok keményítőt, zsírt, tejnedvet s fehérjét tartalmaz. A szigetlakóknak legfontosabb tápláléka. Megezik vajban sütte, vízben főzve; megőrölve kenyeret is sütnek belőle, erjesztett cukros nedvből pedig a mormóda nevű pálinkafélét készítik.

A szigetnek Funchal a fővárosa, amely kikötőváros és püspöki székhely is egyuttal. A tengerpart meredek falu fensikjén fekszik. Az amfiteátrálisan épült kikötőnek — amelyben a Délamerika felé igyekvő hajók újra közelítenek szénrel és élelmiszerekkel — jellemző képet ad egy meredek terepen álló világítótorony és Nossa Senhora (Miasszonyunk) székesegyház két karcsu tornyával. A város csinos, európai külsejű, lapostetejű, erkélyes házakkal, amelynek ablakait széles napellenzők árnyékolják be. Funchal város utcai képének jellegzetessége és sajátosága közlekedő eszköze, a szánkó. Vasalt fátalpon csuszó alkalmatosság ez, amelyet ökrök vonatnak lomha lépésekkel. A fővárosnak mintegy harmincezer lakója van.

Ime a képe annak az Océan hullámai között elterülő kis földbirtokdarabnak, amely most belekapcsolódik a magyar históriába.

Vértés József.

Hornlyolt cementeserép

kapható

KUNT TESTVÉREK

éptőmestereknél PAPA, Kertsor-utca 27.

„Hízek egy Istenben,
Hízek egy hazában.
Hízek egy Isteni örök igazságban.
Hízek Magyarország feltámadásában.
Amen.”

LEGÚJABB.

A miniszterelnök a földreform kérdéséről.

Budapest, nov. 12.

(M. T. I.) A miniszterelnökségen legutóbb tartott szaktanácskozáson a miniszterelnök megbeszélte a földreform módosításait. A földbirtokreform végrehajtása ma fontos és sürgős kormányzati probléma, melyhez az ország nincstelen rétegeinek nagy érdeke fűződik. A földreformmal kapcsolatban a miniszterelnök a következőket mondotta ma munkatársainknak:

A földbirtokreform végrehajtása tulajdonképpen nem valósítható meg rövid idő alatt, mint egy más meghozott törvény. Ennek megvalósítására némi időre van szükség. A földreform helyes végrehajtását nem is követelhetjük ily határokhoz kötve, mert ezzel eltévesszük a célt, hogy ha máról-holnapra akarjuk végrehajtani. Az eddigi tapasztalat bizonyította, hogy itt több évtizedes munkára van szükség, de ahhoz természetesen szükséges az is, hogy az illetékes tényezők kellő jóindulatot tanúsítsanak a reform iránt s ez a jóindulat az illetékes hatóságok részéről nem is hiányzott. A panaszok inkább azok részéről merültek fel, akik nem lévén tisztában a földreform végrehajtásának gyakorlati megvalósításával, máról-holnapra földhöz akarnak jutni. A földreform a nincsteleneket juttatja földhöz, ez azonban a mai időben nem valósítható meg úgy, hogy a nincstelen ember máról-holnapra kapjon olyan kiterjedésű földet, melynek felszerelésére és megmunkálására képtelen, mert nem rendelkezik ahhoz szükséges anyagi eszközökkel. A birtokos-osztály minden egyes tagja tudja, hogy mennyi földet engedhet át földjéből. A felosztás alá kerülő földterületek és birtoktestek még egy ideig a tulajdonos kezén kell hogy maradjanak és a nincsteleneknek csak annyi földet szabad átvenniük az első évben, amennyit meg tudnak munkálni. Később azonban évről-évre gyarapíthatja földbirtokát a kisember.

A földreform végrehajtásával — mondotta a miniszterelnök — szorosan összefügg a kis házak építésének kérdése is. Ma Magyarországon nem áll kellő hitel rendelkezésre és így külföldi tőkéhez kell fordulni. Egy kis háznak a felépítése a mai valutáris viszonyok mellett, körülbelül 80 ezer koronába kerül. Ennek megfelelő államkölcsönt kellene beruházni a kisbirtokra, melyet az aztán hosszú lejáratu amortizációval törlesztene le. A külföldi kölcsönök kérdése azonban a legnehezebb probléma, éppen valutánk leromlott volta miatt. Az államjegyek szaporításával nem érünk célt, mert a papírpénz szaporítása veszélyes dolog. Így hát nem marad más hátra, mint a külföldi kölcsönigényt meg kell oldani, egy hosszú lejáratu amortizációval. Az eddigiekből is kitétni, hogy a földreform, hosszú évek kitartó munkájának lesz csak az eredménye.

HIREK.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!”

Botka Jenő.

Ismét siralót kell mondanom, mikor szemünk ügyis könnyel teli, ismét veszteségről kell panaszkodnom, mikor már majdnem mindentünk elveszett. Hullnak — rendre hullnak a magyar társadalmi élet erdejének tölgyei, ritkulnak a sorok s kétség mardossa lelkünket, lesz-e, ki helyüket méltán be fogja tölteni? Botka Jenő, az aranyos kedélyű, jovialis Botka Jenő, a keresztény irányzatú mozgalmaknak, a társadalmi szervezkedéseknek, a jótékonyág gyakorlásának egyik tevékeny harcosa kidőlt, — nincs többé. A régi jó táblabírók boldog idejére emlékeztető magyar típus volt ő: kedves, lekötélező, előzékeny, jó kedélyű, áldozatkész, becsületesen keresztény és mindenekfelett magyar. Halála nagy veszteség a magyar társadalomra, a keresztény egyházra és Pápa város jótékonyági és társadalmi egyesületeire. Igazak a mi könnyeink miatta és őszinte a mi fájdalomunk. Szellemtűze visszaolvadt a nagy mindenségbe, ő megnyugodott. Már nem küzdi végig a sivár lét bús küzdelmeit — miként mi — rideg és szívfájtó öntudattal. Kivánjunk hát neki boldog nyugovást, csendes álmokat.

Vitési birtokba-iktatás. Nagy ünnepség keretében folyt le vasárnap Szeptekenen a herceg Bathányi László dr. hitbizományi nagybirtokos által felajánlott három vitési telekre: vitéz Zalai András, vitéz Takács István és vitéz Benedek József zalavármegyei katonák beiktatása. Az ünnepélyre az esős idő mellett is igen sok nép gyűlt össze. A kormányzó őfőmeltóságát vitéz Szentkirályi Gyula huszárezredes, a zalavármegyei vitési-szék kapitánya képviselte. A herceg képviselője Barthos Gyula erdőmester volt. Képviselte magát a vármegye, a zalai gyalogezred, a piarista rendház és a ferencrendi zárda. Az ünnepségre zászlókkal vonultak ki az iskolák is. A vitési birtokba iktatást díszközgyűlés előzte meg, ahol a három vitézt a szeptekeni polgárok közé egyhangulag felvették. Ezután megtörtént a vitési birtokba iktatás. Az ünnepi beszédet vitéz Szentkirályi Gyula székkapitány mondta. A község földesgazdáinak nevében a vitézeket Fuchs János volt bíró üdvözölte. Ezután Berkovics piébános indítványára üdvözölő táviratot küldtek Horthy Miklós kormányzóknak és Bathányi László hercegnek. A járás nevében Gyömörey István főszolgabíró üdvözölte a vitézeket. Az ünnepség az iskolás gyermekek által elénekelt Himnusszal ért véget.

A földreform végrehajtásának tárgyalása Pápán. Az Országos Földbirtokrendelő Bizottság rendeletére november hó 18-án száll ki Pápára az a tárgyaló bizottság, mely hivatva lesz a földreform végrehajtási utasítása értelmében a megváltási eljárást — a földbirtoktulajdonosok és a jogosult pápai földigénylők között — megindítani. Sokaknak bizonyára meglepetésként hat a fenti hír, de lapunk olvasói nagyon jól tudták eddig is, hogy az Országos Földbirtokrendelő Bizottság nagy egyikezettel, határozott eréllyel fogott hozzá a földreformról szóló törvény intézkedéseinek gyakorlati megvalósításához. Örömmel állapítjuk meg, hogy Szövetségünk, a *Keresztény Kisgazda és Földműves Szövetség* vezetősége, különösen annak elnöke, lapunk felelős szerkesztője, éjjelt nappallá téve, lankadatlan erővel, lelkiismeretes alaposággal dolgozott, hogy a Szövetségünkben levő községekben az eljárás

meginduljon a jogos földhözjuttatandók igényeinek kielégítésére, s hogy milyen eredményrel, tanúságot tesz róla a sok száz községnél, mellyel naponként felkeresik. Jólésszerű állapítjuk meg, hogy a pápai földigénylők érdekében is személyesen járt el illetékes helyen s részben Szövetségünk működésének köszönhető, hogy az Esterházy kis- és nagymátyusházi-féle birtok is tárgyalás alá került — reméljük eredménnyel.

Hó és fagy a vidéken. Szabolcs és Szolnok vármegyéből jelentik, hogy szerdára virradóra erős fagy kíséretében jelentős havazás volt, ami Szabolcsban igen nagy károkat okozott az állomásokon felhalmozott nagymennyiségű burgonya, cukorrépa és káposztakészletekben. A szállítások ugyanis a waggonhiány következtében csak lassan teljesíthetők; a készletek pedig még ma is meglehetősen nagyok s ez az oka annak, hogy most a fagytól való félelemben különösen a káposztakészleteket igyekeznek a termelők piacra dobni. Szolnok megyének felső részéről jelentettek nagy széllel és faggal járó havazást, amely különösen a cukorrépában tett némi kárt. Egyes helyeken még a szüret most is tart, amit most a hó és a fagy igen siettel.

Borból az idén két millióval több termelt. Az idei szüret átlag jól sikerült. A szakértők becslése szerint az idén két millió hektoliternél több termelt. A borok átlagos minősége fejtűlmutja a tavalyit. Az értékesítés ez évben jobbnak ígérkezik, minthogy a tavalyi készletek már javarészt piacra kerültek. A belföldi borfogyasztás az utolsó hónapokban fellendült és a külföldi piac helyzete is kedvező a magyar kivitelnek. Ausztriában nagyon megcsappant a borkészlet. A borárak szédületes magasságot értek el. Ma Bécsben 1 liter bor ára 250—220 osztrák korona. Ez a magyar értékben 35—32 koronának felel meg. Ebben az összegben a szállítás, vám és adó is bele van foglalva. Az osztrák piac bort keres. A Nyugat-Magyarországon felhalmozott borkészletek már elfogytak. Rossz valutájával francia, orosz, görög, dalmát és spanyol borokat nem vásárolhat többé. Értékbe a mi pénzünk van legközelebb az övéhez, ennél fogva Ausztria nálunk kénytelen a borvásárlásait eszközölni. Mihelyt a szállítási lehetőség meg lesz, élénk borkivitel indul meg Ausztriával. Előrelátható Csehországban is nagymennyiségű bort tudunk elhelyezni. A csehek eddig ellenszenvvel viselkedtek a magyar bor iránt, a pénzügyi viszonyok azonban őket is a magyar piac felé kényszerítik. Lengyelországban a lengyel pénz értéktelensége, Németországban pedig a német márka és a magyar korona közötti lényeges különbség miatt lehetetlen a magyar kivitel.

Ajándék Amerikából. A háboruban elesett hősök emlékére állítandó szobor-alapra 2000 K-t küldött Amerikából az Árpásról elszármazott Dombi László és Dombi Sándor. — Még van, sőt lesz is magyar szív és érzés ott mindig. — Minden szónál, írásnál szebben beszél a tett, az adakozók nemeslelkűsége nem szorul külön dicséretre, de elismeréssel kell megemlékezni Árpás község kántortanítójáról, Tóth Lajosról, ki törhetetlen szorgalommal és agilitással gyűjt a hősök emlékszórára.

Országos vásár Árpáson. Kedden zajlott le az ősi árpási országos vásár. Nagy élénkséggel cseréltek gazdát a szarvasmarhák és sertések. Ló nem kellett senkinek. Az államnak 47.600 K-t jövedelmezett a forgalmi adó. — Kell neki! Igaz, hogy ez nem fogja megállítani a bankoprést.

— **A hazatért hadifoglyok járandóságai.** Ismételt tudakozások folytán fölösleges utánjárások elkerülése végett a honvédelmi minisztérium hadifogolyosztálya közli, hogy a leszerelt hazatért hadifoglyok a hadifogság időtartamára illetékkülföldi juttatásai és leszerelési igazolvány alapján csak a szakterítők által tartózkodási helyük szerint illetékes törvényhatóság (Budapesten a központi, vidéken járási, városi) népgondozó kirendeltségénél kérelmezhetik, hol az illeték utólag nekik a kérvény alapján folyósítatik.

— **Külföldi szüreték.** Franciaországban a minőség és mennyiség szerint jóval alatta marad a tavalyinak és a szakértők azt jósolják, hogy a francia termés nem fogja az ország belső szükségletét fedezni. Ez a mi szempontunkból pénzünknek bizonyos állandóságát feltételezve azt jelenti, hogy ott keletkezik a mi borainknak. Spanyolország, amely iparkodik a mi régi külföldi piacainkat megszerezni, kevés eredménnyel fog a külföldi piacon megjelenni. A nyári szárazság erősen csökkentette a termést, s amíg tavaly 135 kilogramm szőlőből szüretet egy hektoliterre, addig az idén 150 kg. volt szükséges. A minőség is gyengébb a tavalyinál. Olaszországban 10 millió hektoliterrel kisebb a borteles mint tavaly. Az idei termést az utolsó évtized átlagánál is 9 millió hektoliterrel kevesebbre.

— **Szedőletes piaci árak Bécsben.** A bécsi piac árai katasztrofális magasságra szöktek az utolsó napokban. A bécsi korona folytonos súlygyarapodása napi 20—50 koronás emelkedéseket idéz elő az élelmickek árainál s az osztrák szociálista köztársaság kezd teljesen olyan horribilis számokkal dolgozni, ha a legközönségesebb élelmiszerek beszerzéséről is van szó, mint kollégája, Szovjetországnak. Kuriozumképpen közöljük a bécsi vásárcsarnok legutolsó árait: Detailárak kilogrammonként a következők: marhahús (eleje és hátulja) 340—540 korona, pecsenyehús 460 koronától 570 koronáig, disznóhús 500—600 korona, borjúhús 340—430 korona, zsir 950—1000 korona. A mészárosüzletekben a marhahús 500 koronától, disznóhús 600—700 koronától fölfelé kapható. A legolcsóbb kolbász tíz dekagrammja 54 korona. A baromfipiacon a libahús kilója 660—920 koronáig, egy kilogramm nyers libazsír 1700 korona. Tyukok darabját 400—550 koronáért vesztegetik. — A zöldség piaci árai sem maradnak el a busáktól. Az olasz hagyma kilójáért 157 koronát kérnek el, a jugoszláviai ideai burgonya ára nagyban 68, kicsiben vásárolva 73 korona. Tojást kapni alig lehet, az egész kis készletben rendelkezésre álló lenygel tojás ára darabonként 17—20 korona. Ez a néhány adat is élesen megvilágítja az ausztriai állapotokat, s a ruhaneműk és textilárak árai sem maradnak el az élelmickekétől. Ezek azok a boldog köztársasági állapotok, amelyeket a mi zsidó emigránsaink akarnak a nyakunkra hozni s amelyek Ausztria boldogitani óhajlja „Burgenlandot“.

— **Agyongázolta a szekér.** Győri tudósítónk írja, hogy Nagy János 63 éves ottani lakost egy szekér elgázolta. Súlyos sérüléseivel a kórházba szállították, ahol meghalt.

— **A fahamu felhasználása a réten.** A régi gazdák kik fával fűzeltek és a fahamuját a mezőn elszórták, azt tartották, hogy a fahamával nemcsak trágyát adnak a földnek, hanem egyuttal „lőherét is vetnek“. A káli- és mésztartalmu fahamutól ugyanis megszokasodnak és megerősödnek a mezőn a különféle herefélék, mivel a pillangósvirágú mezei növények igen hálásak úgy a káli, mint a mész iránt. Most, midőn a fával való tüzelés a kőszén drágasága és nehéz beszerezhetése miatt általánosabbá vált a fahamu összegyűjtését és a mezőkön való szétterelését nem lehet eléggé a gazdáknak figyelmébe ajánlani.

— **A községi apaállatok kötelező beszerzése** ügyében a földmivelésügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg rendeletet adott ki, mely szerint minden község tartozik gondoskodni a megfelelő számú és fajtájú apaállatok beszerzéséről s ha ezt nem tenné, a hatóság a szükséges számú apaállatok beszerzéséről a község költségére gondoskodik. Az apaállatok csak a varmegyei gazdasági felügyelő közreműködésével, vagy annak hozzájárulásával szerzethetők be.

— **A nádetetés.** A gyenge (fiatal) nád kitűnő takarmány, s gulyabeli marhák előszerezteti ez is azt, még pedig úgy zölden, valamint megszarítva, míg ellenben az idősebb nád nagyon kemény s érdes levél, ha nem is szurja át a belet, de legalább is megtámadja azt. Ezen a bajon azonban az által segíthetünk, hogy a nádat szecskává vágva, vagy megfűlesztjük, ami tudvalevően deszkaládában, vagy külön e célra épített medencében történik, vagy hogy azt pároljuk (gőzöljük). Németországban harmadik módot is alkalmaznak, ez az, hogy gépek segítségével szétszaggatják és szétmorsolják az elfásult nádat, mely esetben szintén puhává és ehetővé válik az.

— **A visszatartott bankjegyek.** Közvetesszük, hogy az állampénziárnál visszatartott hamis, vagy hamisnak látszó bankjegyek felülvizsgáltattak. A valódiaknak talált felülbélyegzett bankjegyek értéke a kapott nyugtatóanyagok visszaszolgáltatása ellenében befizetett; míg a mar. levonással bevont bankjegyek tulajdonosai csak akkor jelentkezzenek, ha az erre vonatkozó hirdetmény megjelenik, mert még ezek megvizsgálva nem lettek.

Mészáros Elek sütőüzletében egy tanonc két óvra felvétetik.

TOCSIK ÉS MIKA
rőfős-üzlete PÁPA Fő-tér 21. szám.

Gyolcs, vászon, sifon, kanavász, festett karton, női pamut- és gyapjuszövetek, barchet-árak, finom grenadinok, fejkendők stb., mindenféle rőfős-árak és különösen dús választék mindennemű férfi-szövetekben.

Szolid keresztény kiszolgálás.

— **Hivatal-visszahelyezés.** A városi mérnöki hivatalt a laktanyában volt ideiglenes helyéről a városházára helyezték vissza.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zsilavay Sándor.

Pápa, 1921. Főiskolai könyvnyomda.

A főiskolai nyomdában egy szedőtanonc azonnal felvétetik.

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ INTÉZET Rt.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad olcsó díjtételekkel és kedvező feltételekkel tűzbiztosításokat, jégbiztosításokat, betöréses-lopás biztosításokat, élet- és népbiztosításokat.

Más társ ságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelősség mellett vesz át

Igazgatóság:

Budapest, IV., Fővám-ter 2. felem.

Főrendelteségi székhelyek: Budapest, Győr, Debreczen
Kirendeltettek: Szombathely, Kaposvár, Székesfehérvár,
Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyiregyháza, Eger,
Czegled, Kecskemét és Pápa.

Daráláshoz

Motorbenzin Gépolaj
Motorhengerolaj Gőzhengerolaj
Sárga gépszir Gyanta
Csapágyfém Gépszij
Ponyva Varrósíj
Zsák Klingerit
Mérlegek Asbest Pakolások

békebeli minőségben garanciával raktárról azonnal kaphatók

Hütter Vilmos

műszaki és gépkereskedőnél.
„Lister“ angol motorok magyarországi képviselője.
PÁPA, Fő-tér 17. Telefon 121.

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső Hosszu-utca 7. szám.

Villanyszereléseket, átalakításokat s mindenféle, szakmába vágó javításokat eszközölök.

Malmok, gazdaságok villanyvilágítására való berendezését azonnal végrehajtom. Költségtételeket és rajzokat kidolgozok.

Csengők. Főző- és fűtőkészülékek. Házitelefons.